

POSTANOWIENIE

Dnia 6 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie **R. M.**

skazanego z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

w zw. z art. 91 § 1 k.k.,

na posiedzeniu w dniu 6 marca 2023 r.,

z powodu zażalenia obrońcy skazanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 10 listopada 2022 r., sygn. akt V WKK 7/18,

niewuwzględniającego wniosku o przywrócenie terminu

do uzupełnienia braków formalnych kasacji z dnia 17 lutego 2018 r.

na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

pozostawić zażalenie bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

W dniu 17 lutego 2018 r. R. M. wniósł osobiście sporządzoną i podpisaną kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 22 grudnia 2017 r., sygn. akt V Ka 789/17, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 31 marca 2017 r., sygn. akt II K 790/12.

Zarządzeniem z dnia 26 lutego 2018 r., na podstawie art. 120 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 527 § 1 k.p.k. w zw. z art. 526 § 2 k.p.k., został wezwany do przedłożenia kasacji sporządzonej przez obrońcę w terminie 30 dni od daty doręczenia mu zarządzenia oraz pouczonego o prawie do złożenia wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu ewentualnego sporządzenia i podpisania kasacji, lub stwierdzenia

braku podstaw do wniesienia kasacji w terminie 7 dni od daty doręczenia zarządzenia.

Zarządzenie to zostało przesłane skazanemu i po dwukrotnym awizowaniu zostało zwrócone do Sądu Okręgowego w Płocku i załączone do akt sprawy.

Zgodnie z elektronicznym pokwitowaniem odbioru przesyłka była awizowana w dniu 5 marca 2018 r. oraz 13 marca 2018 r.

Zarządzenie zostało uznane za doręczone z dniem 21 marca 2018 r. Wobec nieuzupełnienia braków zarządzeniem z dnia 27 kwietnia 2018 r. Przewodniczący V Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Płocku odmówił przyjęcia kasacji skazanego z uwagi na wniesienie jej przez osobę nieuprawnioną oraz nakazał doręczyć skazanemu odpis zarządzenia wraz z pouczeniem o przysługującym mu prawie do złożenia zażalenia do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od daty doręczenia za pośrednictwem Sądu Okręgowego w Płocku.

Zarządzenie to zostało odebrane przez dorosłego domownika skazanego w dniu 7 maja 2018 r.

W dniu 11 maja 2018 r. skazany złożył do Sądu pismo zatytułowane „wniosek o wyznaczenie adwokata z urzędu i inne wnioski”.

R. M. w piśmie tym wniósł o wyznaczenie adwokata z urzędu w celu sporządzenia i złożenia:

- a) zażalenia do Sądu Najwyższego w Warszawie od zarządzenia Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 27 kwietnia 2018 r. w przedmiocie odmowy przyjęcia kasacji skazanego R. M.;
- b) braków formalnych kasacji skazanego R. M.;
- c) złożenia sporządzonej przez obrońcę kasacji skazanego R. M.;
- d) złożenia wniosku o zwolnienie skazanego od opłaty sądowej od kasacji.

Zarządzeniem z dnia 23 maja 2018 r. pismo to potraktowano jako zażalenie na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału z dnia 27 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 25 lipca 2018 r. utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie (II KZ 21/18).

Sąd Okręgowy w Płocku, po zwrocie akt z Sądu Najwyższego, podjął działania zmierzające do rozpoznania wniosków zawartych w piśmie skazanego z

dnia 18 maja 2018 r. Zarządzeniem z dnia 7 września 2018 r. wezwano skazanego do uzupełnienia wniosku z dnia 18 maja 2018 r. o ustanowienie obrońcy z urzędu poprzez wykazanie i udokumentowanie w terminie 7 dni sytuacji finansowej i rodzinnej.

R. M. nie uzupełnił braku zgodnie z wezwaniem, ale w dniu 25 października 2018 r. nadesłał oświadczenie, którym cofnął wniosek „o przyznanie obrońcy z urzędu w związku z wniesieniem kasacji”, ponieważ zamierzał złożyć wniosek o wydanie wyroku łącznego.

W zaistniałej sytuacji Sąd Okręgowy w Płocku postanowieniem z dnia 26 października 2018 r. odmówił skazanemu wyznaczenia obrońcy z urzędu. Co oczywiste, nie podejmował też działań zmierzających do rozpoznania potencjalnych wniosków, do których realizacji miał przystąpić obrońca wyznaczony z urzędu. W takiej sytuacji ze zdziwieniem należy odnotować, że w dniu 15 września 2022 r. obrońca skazanego wniósł pismo ponagląjące do rozpoznania złożonego wniosku o przywrócenie terminu, który przecież wycofano.

Postanowieniem z dnia 10 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Płocku, na podstawie art. 126 § 1 k.p.k. *a contrario*, nie uwzględnił wniosku o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych kasacji z dnia 17 lutego 2018 r.

Postanowienie to zaskarżył w całości obrońca skazanego, zarzucając „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na dowolnym uznaniu, że:

1) w przedmiotowej sprawie doszło do prawidłowego doręczenia zastępczego zarządzenia z dnia 26 lutego 2018 roku, pomimo, iż awizo nie zostało pozostawione pod adresem skazanego, podanym jako jego adres do doręczeń, złożona w sprawie reklamacja, jak również wskazani świadkowie, okoliczność, iż skazany zadbał o to by przesyłki były odbierane pod podanym przez niego adresem do doręczeń, na co wskazuje chociażby okoliczność udzielenia pełnomocnictwa pocztowego z dnia 08 maja 2017 roku B. M., co w sytuacji gdy okoliczności z uwagi na które doszło do uchybienia terminowi wymagają uprawdopodobnienia, a nie udowodnienia przez stronę, że uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 1996 roku, sygn. akt V KKN 11/96, OSProk. i Pr. 1997, Nr 1, poz. 7).”

Postanowieniu temu, na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. oraz art. 427 § 2 k.p.k. zarzucił „obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, tj.

1) Art 126 § 1 KPK w zw. z art 120 § 1 i §2 KPK w zw. z art 122 § 1 KPK w zw.

z art 6 KPK poprzez nieprawidłowe uznanie, iż termin do uzupełnienia braków formalnych kasacji jest terminem nieprzywracalnym, pomimo, iż wywołuje on te same skutki co termin zawity wskazany w art. 122 § 1 KPK, i możliwe jest przywrócenie tego terminu na podstawie art. 126 § 1 KPK (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 1979 roku (sygn. akt V KRN 124/79), natomiast brak możliwości przywrócenia tego terminu, pomimo oczywistego błędnego zastępczego doręczenia zarządzenia z dnia 26 lutego 2018 roku, zamyka mu możliwość wniesienia w sprawie kasacji i stanowi rażące naruszenie prawa do obrony skazanego.”

W konkluzji autor zażalenia wniósł o:

„1. zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez przywrócenie terminu zawitego do uzupełnienia braków formalnych kasacji z dnia 17 lutego 2018 roku;

ewentualnie

2. o wykorzystanie możliwości uchylenia postanowienia zaskarżonego oczywiście uzasadnionym zażaleniem i rozpoznanie sprawy - w miarę potrzeby - na nowo zgodnie z dyspozycją art. 463 § 1 KPK i in;

ewentualnie

3. o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.”

Ponadto wniósł o:

„4. przesłuchanie świadka D. M. (ul. [...], T.) na okoliczność braku pozostawienia awiza do przesyłki zawierającej zarządzenie z dnia 26 lutego 2018 roku, złożenia w sprawie reklamacji, odbierania przesyłek za skazanego przez świadka w toku toczącego się postępowania, ustaleń ze skazanym co do odbierania przesyłek przez świadka;

5. zwrócenie się do Urzędu Poczтового [...] (ul. [...], T.) o udzielenie informacji, kto dokonywał doręczeń w rejonie podanego adresu do doręczeń oraz

przesłuchanie wskazanej osoby na okoliczność czynności dokonanych w trakcie doręczenia.”

Zażalenie zostało przyjęte i przedstawione do rozpoznania Sądowi Najwyższemu, który zważył, co następuje.

Zażalenie i wskazana w nim argumentacja nie zasługują na uwzględnienie. Na wstępie należy podkreślić, że wniosek rozpoznany przez Sąd Okręgowy w Płocku został skutecznie cofnięty przez skazanego. W istocie więc nie było przedmiotu rozpoznania. Skoro jednak doszło do wydania zaskarżonego postanowienia, wbrew twierdzeniom skarżącego trzeba zauważyć, że treść art. 120 § 1 k.p.k. jest jednoznaczna i nie przewiduje możliwości przedłużenia terminu do usunięcia braków formalnych. W świetle poglądów zarówno doktryny jak i utrwalonego orzecznictwa, wskazanych w zaskarżonym postanowieniu, nie budzi nadto wątpliwości, że termin przewidziany w treści art. 120 k.p.k., nie jest terminem zawitym, jest terminem stanowczym, który należy uznać za prekluzyjny. Procesowym jego skutkiem w sytuacji nieusunięcia braków w terminie jest uznanie pisma za bezskuteczne. Zgodnie z obowiązującymi przepisami jedynie terminy zawite z uwagi na ich niedotrzymanie, ewentualnie mogą zostać przywrócone - w wypadku spełnienia pozostałych przesłanek. Prawidłowo zatem w zaskarżonym orzeczeniu wskazano, że termin do uzupełnienia braków formalnych nie jest terminem zawitym i tym samym nie ma do niego zastosowania przewidziana w art. 126 k.p.k. instytucja przywrócenia terminu.

Wobec tego rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym postanowieniu w pełni oddaje stan prawny, który powoduje, że orzeczenie takie jest niezaskarżalne. Jako że zażaleniu nadano bieg, mimo jego niedopuszczalności z mocy ustawy, należało pozostawić je bez rozpoznania.

